

Schoolondersteuningsplan

Samenspel

Schooljaar 2019 - 2020

Inhoud

Inleiding	4
Hoofdstuk 1 Maatregelen op schoolniveau	5
1.1 Algemeen	5
1.2 De schoolorganisatie	5
1.3 Zelfstandig werken	6
1.4 Methodes/ leerstof	6
1.5 Handelingsgericht werken	6
1.6 Signaleringsmiddelen	8
Hoofdstuk 2 Maatregelen op groepsniveau	9
2.1 Algemeen	9
2.2 Groepsbespreking en groepsplan	9
2.2.1 Groepsbespreking	9
2.2.2 Groepsplan	10
2.3 Groeps-specifieke aanpak en ondersteuning	11
2.3.1 Groep 1 en 2	11
2.3.2 Groep 3	12
2.3.3 Groep 4 t/m 8	14
Hoofdstuk 3 Zorgstructuur en individuele zorg	16
3.1 Zorgstructuur Ichthusschool	16
3.2 Leerlingbespreking/ diagnose	17
3.3 HGPD	18
3.4 Externe deskundigen	18
3.4.1 Samenwerkingsverband O3	18
3.4.2 Rec 1 en Rec 2	19
3.4.3 Consultatieteam/ ZAT	20
3.5 Remedial Teacher	20
3.6 Intern Begeleider	21
3.6 LeerlingVolgSysteem	21
H4 Opbrengst Gericht werken	22
Hoofdstuk 5 Bronvermelding	24
Bijlage 1 De toetskalender	25
Bijlage 2 Overzicht Signalering-Diagnosticering-Remediëring	27
Bijlage 3 De Orthotheek	29
Bijlage 4 Groeidocument	32
Bijlage 5 Kort formulier leerlingbespreking	36

Bijlage 6	Handelingsplan	37
Bijlage 7	Groepsoverzicht	38
Bijlage 8	Groepsplan	39
Bijlage 9	Stappenplan	40
Bijlage 10	Verslag oudergesprek	46
Bijlage 11	Plan Persoonlijke leerlijn / OPP	47

Inleiding

De school streeft ernaar het onderwijs zo in te richten, dat kinderen zich zo optimaal mogelijk (ononderbroken) kunnen ontwikkelen en hun mogelijkheden en talenten leren gebruiken. We vinden het belangrijk dat de kinderen (ouders/ verzorgers en leerkrachten) zich veilig en betrokken voelen, de sfeer op school en in de klas speelt daarbij een grote rol. Naar ons idee kan een kind zich pas ontwikkelen als het zich veilig en geborgen voelt, wanneer het zelfvertrouwen en respect krijgt/heeft en zich betrokken voelt bij wat zich in de school afspeelt.

Niet iedereen maakt dezelfde ontwikkeling door. Het ene kind gaat wat sneller dan de ander. Bij sommige kinderen verloopt die ontwikkeling helemaal niet zo vlekkeloos. Als school hebben we daarom een aantal maatregelen genomen die ervoor moeten zorgen dat kinderen met een haperende ontwikkeling opvallen en ondersteund worden. Er is als het ware een soort vangnet ontwikkeld: Kinderen die (mogelijk) stagneren in de ontwikkeling worden hierdoor opgevangen. Vervolgens worden er acties ondernomen om de ontwikkeling in goede banen te leiden. Dit hele pakket aan maatregelen, dat de zorg rondom de leerlingen behelst, ook wel basisondersteuning genoemd, zal in dit document uiteen worden gezet. Achtereenvolgens komen de maatregelen op schoolniveau, klassenniveau en de zorgstructuur aan de orde. In laatstgenoemde hoofdstuk wordt ook de werkwijze met de arrangementen uiteengezet.

1.1 Algemeen

We werken als basis in jaargroepen. Dit betekent dat kinderen van dezelfde leeftijd bij elkaar in de groep zitten en doorgaans dezelfde basisleerstof doorwerken. Zeker in de eerste jaren is de doelstelling voor iedereen gelijk en vinden aanpassingen hoofdzakelijk plaats in de manier waarop die doelstellingen bereikt worden (convergente ontwikkeling). In de laatste jaren lopen de niveaus verder uiteen en kunnen de doelstellingen verschillen, we spreken dan van een divergente ontwikkeling. De overgang naar een volgende groep vindt met name plaats aan het eind van het schooljaar.

1.2 De schoolorganisatie

Elk jaar ziet de schoolorganisatie er anders uit. Dit is afhankelijk van de beschikbare formatie en het aantal leerlingen per groep. De schoolorganisatie van het Samenspel bestaat in het schooljaar 2019 – 2020 uit de klassen 1-2, 3, 4, 5, 6-7 en 8. Alle ochtenden is er een extra leerkracht waardoor voor de pauze groep 6-7 wordt gesplitst en na de ochtendpauze groep 1-2.

We streven ernaar dat voor één klas niet meer dan twee leerkrachten staan. Omdat er iedere dag een extra leerkracht in groep 1-2 en groep 6-7 is hebben deze kinderen met meer leerkrachten te maken. Daarnaast vinden we de opleiding van nieuwe leerkrachten belangrijk. Daardoor zijn er in diverse groepen stagiaires aanwezig. De vierde-jaars studenten, Lio-ers genoemd, moeten al zelfstandig een klas gaan draaien. Dit doen zij onder verantwoording van de leerkracht. De leerkracht is op de achtergrond altijd aanwezig.

We hebben een aantal jaren gedraaid als Proeftuin. Door de hele school heen werken we voor de creatieve vakken en wereldoriëntatie thematisch door de jaargroepen heen. De thema's van Alles-in-1 zijn leidend. We willen de kinderen in aanraking brengen met zoveel mogelijk activiteiten en vaardigheden als metselen, koken, zagen, muziek maken, volksdansen, zodat ze hun talenten leren vergroten en nieuwe talenten ontdekken. Onze ateliers zijn verdeeld in kennis-, onderzoeks- en kunstateliers. Bij de ateliers staan de hogere orde vragen (Bloom) en de fases van informeren, analyseren, creëren en evalueren centraal. Wij zien als school een meerwaarde voor deze wijze van werken, en willen hier de komende jaren een vervolg aan geven. Kinderen leren op sociaal gebied van elkaar; zorgen voor elkaar, vergroten hun zelfvertrouwen en hebben daarnaast de mogelijkheid vanuit eigen interesses te kiezen. Dit vergroot de betrokkenheid en de motivatie voor het leren. Onze proeftuin bloeit en groeit ook dit jaar door.

Voor de remedial teaching is tijd vrijgeroosterd. De remedial teaching wordt ingevuld met (groepjes) kinderen die vanuit de lees- en rekenprotocollen een zorgvraag hebben. Ook kan de invulling plaatsvinden vanuit een specifieke zorgvraag op gedragsgebied of andere ontwikkelingsgebieden. Op dinsdag en woensdag vindt de interne begeleiding plaats.

In het jaar 2013 zijn we in een nieuw gebouw getrokken 'het Samenspel' samen met het SMWO, Kibeo (BSO, TSO, peuterspeelzaal, kinderdagverblijf), GGD en de Bibliotheek. Inmiddels maakt ook een logopedist gebruik van het gebouw, worden er muziek- en dyslexie begeleidingslessen gegeven. Het gebouw heeft nog steeds een moderne en frisse uitstraling. De groepen 4 t/m 8

hebben hun lokalen in het gebouw aan de kant van de Van der Baanstraat. Vanuit alle lokalen is de hele ruimte te overzien: het is dus een transparant gebouw. Daarnaast is het mogelijk om groepsdoorbrekend te werken omdat de wanden tussen de lokalen open kunnen. De groepen 1, 2 en 3 zitten in het gedeelte aan de Henri Dunantstraat. Deze ruimte leent zich echt voor de onderbouw. De ruimte bestaat uit allerlei hoekjes en kleinere ruimtes waardoor het uitermate geschikt is om hoeken te creëren. Ook sluiten de lokalen aan bij de speelzaal. Als school delen we een lokaal met de BSO.

1.3 Zelfstandig werken

Vanaf groep 1 wordt de kinderen stapsgewijs geleerd zelfstandig te werken. Kinderen leren om te gaan met uitgestelde aandacht, krijgen op verschillende niveaus instructie, krijgen verantwoordelijkheid voor hun werk, leren hun werk plannen. Hierdoor wordt er ruimte gecreëerd voor de leerkracht om groepjes of individuele kinderen extra aandacht te geven. Het zelfstandig werken geeft gehoor aan de basisbehoefte naar autonomie van en aan de verschillen tussen kinderen. Door het zelfstandig werken kunnen de leerlingen in hun eigen tempo werken. Zijn zij eerder klaar dan is er verbredings- of verrijkingsstof. Kinderen die meer tijd nodig hebben, werken alleen de basisstof door. Daarnaast kunnen zij keuzes maken, welk werk ze eerst gaan doen.

Er wordt aangesloten bij wat de kinderen kunnen, nieuwe leerstof wordt waar mogelijk een stapje hoger aangeboden. We zorgen voor voldoende uitdaging. Hiermee willen we waarborgen dat kinderen zich competent voelen, ook een basisbehoefte om gemotiveerd te zijn en tot leren te komen. Bij nieuwe leerstof of het inslijpen van stappenplannen/ structuren wordt van groep 1 t/m 8 EDI ingezet. EDI zorgt voor grote betrokkenheid en de leerkracht kan direct inspelen op hiaten bij de leerling of lesstof.

1.4 Methodes/ leerstof

De methodes waarvoor wij gekozen hebben voldoen zoveel mogelijk aan de volgende criteria. Een methode moet

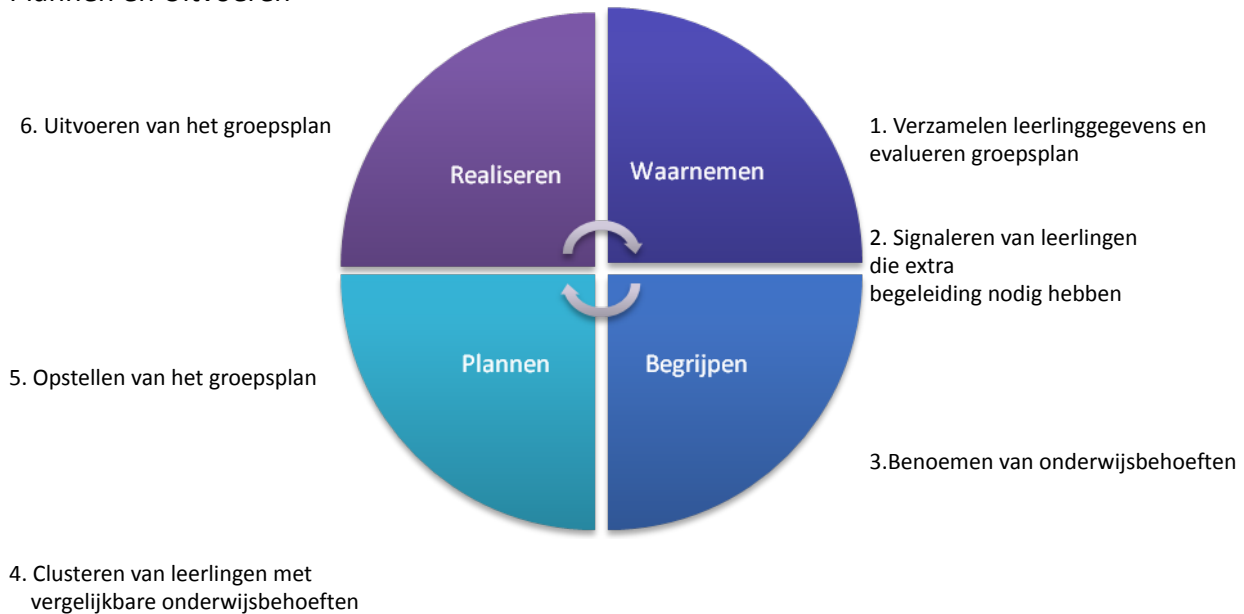
- voldoen aan de kerndoelen
- geschikt zijn om er in een combinatieklas mee te werken
- een klassikale methode zijn
- onderscheid maken tussen basisstof, herhalings-, verbredingsstof en verrijkingsstof
- een duidelijke structuur hebben, waarin na het aanleren en oefenen van nieuwe stof een toetsmoment is, waarna weer ruimte is voor remedial teaching en/of verdieping van de leerstof
- veel ruimte bieden om kinderen zelfstandig en interactief te laten werken.
- aansluiten bij de leef- en beleavingswereld van de kinderen, zo mogelijk realistisch en aansluiten bij de praktijk.
- steeds meer gericht zijn op 21st century skills

De methodes waar wij mee werken geven de kinderen de mogelijkheid en ruimte zich te ontwikkelen.

1.5 Handelingsgericht werken

In 2014 heeft de Wet op Passend Onderwijs zijn intrede gedaan. Elk schoolbestuur moet zorgen voor passend onderwijs voor ieder kind. WSNS+ heeft een manier van werken ontwikkeld om

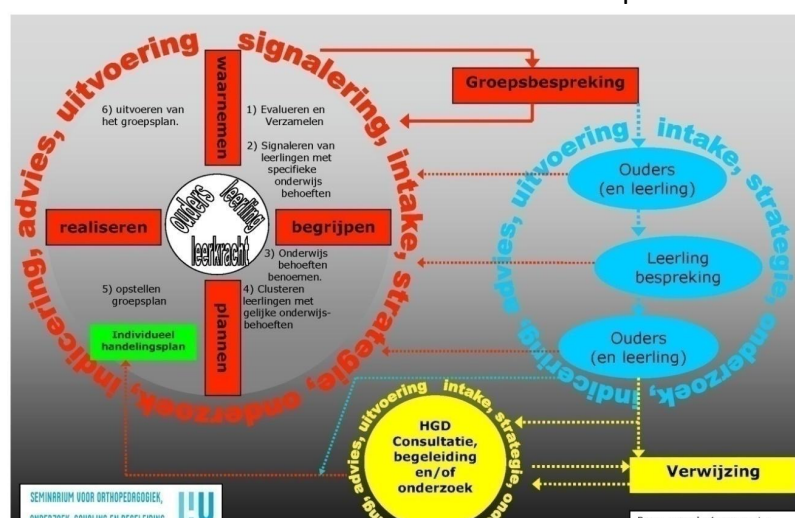
beter af te kunnen stemmen op ieder kind, de 1-zorgroute. Het is vooral een werkwijze voor het omgaan met verschillen tussen kinderen en school, met een hele positieve insteek. Het gaat uit van de positieve en beschermende factoren van het kind, maar ook die van ouders en leerkrachten. In plaats van zich op een klein groepje met beperkingen te richten wordt er van uitgegaan dat alle leerlingen zorg nodig hebben. Daarom worden de onderwijsbehoeften vastgesteld van alle kinderen om te bepalen wat een kind nodig heeft bij zijn volgende stap in zijn ontwikkeling. Er wordt gewerkt vanuit een interactioneel referentiekader: Wat heeft dit kind, in deze groep, met deze leerkracht in deze school en met deze ouders nodig. In deze manier van werken krijgt het Handelings Gericht Werken (voortaan HGW) een belangrijke rol. Handelingsgericht werken bestaat uit een cyclus van vier fasen: Waarnemen, Begrijpen, Plannen en Uitvoeren

De cyclus start met het waarnemen, verzamelen van gegevens vanuit toetsen, observaties en gesprekken met kinderen en ouders. Vervolgens wordt gekeken of er kinderen zijn die extra begeleiding nodig hebben. Na deze fase volgt een fase van bezinning. Wat vertellen de verzamelde gegevens? Kan voor iedere leerling onderwijsbehoeften worden vastgesteld. Hier volgt een koppeling met de beoogde leer en ontwikkelingsdoelen voor de desbetreffende periode. In de derde fase worden de leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften geclusterd en wordt een groepsplan opgesteld. Waarna het groepsplan wordt uitgevoerd en geëvalueerd; waarmee weer een start is gemaakt met de eerste fase.

Het Handelings Gericht Werken is de manier waarop wij op school willen en leren werken. In elke groep worden de onderwijsbehoeften drie keer per jaar vastgesteld. Van daaruit worden de groepsplannen gemaakt. Afhankelijk van de gehanteerde methodes worden deze groepsplannen na afsluiting van één of meer blokken geëvalueerd en bijgesteld.

Het onderstaande schema laat zien hoe HGW op schoolniveau wordt vormgegeven.

Er zijn 3 niveau's te onderscheiden: Zorg op groepsniveau , zorg op schoolniveau en bovenschoolse zorg. In het bovenstaande model zijn deze als volgt weergegeven:

- De rode cirkel (linksbovenin het schema): Zorg op groepsniveau, uitgevoerd door de leraar (de groepsbespreking samen met de IB-er vormt de natuurlijke brug met HGW op individueel leerlingniveau);
- De blauwe cirkel (rechtsbovenin het schema): Zorg op individueel leerlingniveau, afhankelijk van aanwezige competenties uitgevoerd door de leraar, of onderwijsassistent of RT-er (remedial teacher).
- De gele cirkel (onderin het schema): Zorg uitgevoerd door diensten ambulante begeleiding en andere onderwijsondersteuningsdiensten en HGW door diagnostici ofwel Handelingsgerichte Proces Diagnostiek (HGPD), uitgevoerd door bevoegde diagnostici als orthopedagogen en psychologen

1.6 Signaleringsmiddelen

Er zijn signaleringsmiddelen, als toetsen en observaties, in de methodes opgenomen, waardoor problemen tijdig opvallen. Tevens worden didactische aanwijzingen en extra leerstof gegeven, zowel voor leerlingen die uitvallen, als voor de snellere/ begaafdere leerlingen.

Naast de methode-gebonden toetsen wordt op vaste momenten in het jaar ook methode onafhankelijk getoetst (zie toetskalender in bijlage 1). Dit zijn landelijk genormeerde toetsen. Deze toetsen geven een indicatie hoe de leerling presteert/zich ontwikkelt t.o.v. leeftijdsgenoten. De school krijgt een indruk of zijn onderwijs wel effect heeft, voldoende kwaliteit biedt. Met behulp van het computergestuurde LVS van Parnassys is het mogelijk hier analyses van te maken, voor de leerling individueel of per groep.

Wanneer een leerling uitvalt, zijn er middelen aanwezig om te diagnosticeren wat de problemen precies zijn. Om vervolgens extra hulp te geven bij specifieke problemen zijn er remediërende middelen verzameld. Zie bijlage 2.

Al deze signalerings-, diagnostische- en remediërende middelen zijn bijeengebracht in de orthotheek (zie bijlage 3). Deze middelen bevinden zich voornamelijk in de rt-ruimte. Alle collega's weten waar de middelen zich bevinden indien zij iets nodig hebben. Ook bevat de orthotheek naslagwerk en theoretische achtergronden.

2.1 Algemeen

Het groepsniveau, waar de onderwijsleerprocessen zich afspelen, vormt het vertrekpunt bij de zorg voor leerlingen.

Het onderwijs dient kwalitatief goed te zijn qua gebruik van materialen, aanwezige pedagogische en didactische vaardigheden en houding van de leerkrachten.

We werken handelingsgericht. Dit is zichtbaar in de elementen van de rode cirkel in het schema, zie bladzijde 7:

- Waarnemen: Signaleren van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften d.m.v. observaties, vorderingen bijhouden, toetsen, evalueren van het vorig groepsplan.
- Begrijpen: Nagaan van oorzaken d.m.v. overleg ouders en leerlingen, collega's, intern begeleider. Kinderen clusteren met dezelfde onderwijsbehoeften.
- Plannen: Opstellen en uitvoeren van groepsplannen en eventueel individuele handelingsplannen/ ontwikkelingsperspectief.
- Realiseren: Samen met andere teamleden zorgen voor een pedagogisch klimaat waarin kinderen zich veilig voelen en zich kunnen ontwikkelen.

Wij geven ons onderwijs vorm vanuit de pedagogische invalshoek, die gericht is op het bevorderen van en tegemoet komen aan de basisbehoeften van de kinderen: relatie, competentie en autonomie. Dit houdt in:

- Geloof en plezier hebben in eigen kunnen.
- Ervaren dat mensen je waarderen om wie je bent en graag met je willen omgaan.
- Ervaren dat je zelfstandig en onafhankelijk iets voor elkaar kunt krijgen.
- Ervaren dat je leert van en met elkaar.

Belangrijk is hierbij, dat kinderen worden uitgedaagd tot leren m.b.v. opdrachten die prikkelen tot zelfwerkzaamheid en samenwerking door coöperatieve didactische structuren.

2.2 Groepsbespreking en groepsplan

2.2.1 Groepsbespreking

Bij de zorg op groepsniveau hoort ook 3 keer per jaar een groepsbespreking. Deze groepsbespreking wordt gehouden door de Intern Begeleider (IB-er) en de groepsleerkracht. Tijdens deze bespreking worden alle leerlingen besproken en de leerresultaten geëvalueerd. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van een overzicht waarop de onderwijsbehoeften (bijlage 7) van alle leerlingen zijn vermeld met de risico- en protectieve factoren. Dit overzicht wordt in de loop van het jaar aangepast vanuit de gegevens die de leerkracht van de leerlingen verzamelt en aan de volgende groepsleerkracht doorgegeven. Deze besprekingen vinden zoveel mogelijk onder schooltijd plaats. Vanuit het groepsoverzicht worden de groepsplannen (bijlage 8) opgesteld.

2.2.2 Groepsplan

Een groepsplan geeft een omschrijving van het onderwijsaanbod aan alle leerlingen in de groep voor een bepaalde periode. Doel van groepsplannen: grip hebben op het differentiëren in groepen: basis, intensief en verdiept. Het is zicht hebben op de verschillen en overeenkomsten in

de groep. Daarbij wordt rekening gehouden met de verschillende onderwijsbehoeften van kinderen. In de groepsplannen wordt beschreven hoe voor verschillende groepen en/of individuele leerlingen aanpassingen worden gemaakt en georganiseerd om het uiteindelijk basisdoel van de betreffende periode te kunnen halen. Het kan zijn dat het uiteindelijke doel ook aangepast is. De leerkracht bedenkt niet alleen van tevoren wat zij gaat doen en hoe zij dat zal gaan doen. Ook wordt gekeken naar de mogelijkheden van de leerkracht zelf en of er behoefte is aan extra ondersteuning.

Inhoud groepsplan:

Naast elkaar staan: **naam** /wie ; **wat wil ik bereiken**(doel);

aanpak/methodiek/onderwijsbehoeften; organisatie; evaluatie.

Onder elkaar komen:

- Basis (meestal de grootste groep)
- Intensief (extra instructie.
- Verkort en/of Verdiept (korte / geen instructie).
- Optioneel: leerling met een OPP.

Opstellen van een groepsplan

Een groepsplan wordt opgesteld voor de periode van ongeveer 10 weken. In het groepsplan staan de leerdoelen geformuleerd op basis van hoge verwachtingen van de (leer)ontwikkeling van leerlingen. Ze zijn concreet, meetbaar, realistisch (en uitdagend/stimulerend) beschreven. Er wordt kort geformuleerd en evt. verwezen naar de methode. Dit wordt vermeld als basistraject voor de hele groep. Leerkrachten geven per instructiegroep bij doel (wat wil ik bereiken) van het groepsplan leerstof aan die aansluit bij de gestelde doelen en de onderwijsbehoeften van de betreffende leerlingen. Resultaten van vorige periode; eerder gemaakte toetsen en analyses kunnen worden vermeld. Leerkrachten geven (per instructiegroep) bij de methodiek/aanpak(onderwijsbehoeften)>didactiek in het groepsplan aan welke extra instructie, welke begeleiding wordt gegeven; welke onderwijsbehoeften (verlengde instructie, werkhouding, visuele ondersteuning, materiaal) leerlingen hebben en hoe zij daarbij gebruik maken van motiverende en activerende werkvormen.

NB. Clusteren kan op onderwijsbehoeften; kan ook op niveau.

Leerkrachten geven bij de organisatie in het groepsplan aan hoe vaak per week groepjes(s) leerlingen extra instructie en begeleiding ontvangen en hoeveel extra onderwijstijd zij daarbij krijgen. Als kinderen het basistraject volgen, wordt hiervoor verwezen naar de methode. Bij de andere clusterings wordt daarbij een aanvulling genoemd (extra instructie; werkt op de PC enz.) Leerkrachten geven (per instructiegroep) bij de evaluatie in het groepsplan aan of de gestelde doelen bereikt, hoe het proces verlopen is. Leerkrachten stellen (incidenteel), als een leerling een bijzonder aanbod nodig heeft dat zich niet laat specificeren in een groepsplan, samen met de IB-er, doelgericht een individueel handelingsplan/OPP op. Ouders en leerling zijn indien mogelijk betrokken bij het opstellen en evalueren van dit plan.

Uitvoeren groepsplan:

Het groepsplan is een werkdocument in klassenmap en/of PC

Leerkrachten baseren doelgericht hun dag- of weekplanning op het groepsplan

Leerkrachten stemmen bij de uitvoering van het groepsplan hun instructie, begeleiding en verwerking af op de onderwijsbehoeften van (groepjes) leerlingen en houden leerlingen taakbetrokken en gemotiveerd. Leerkrachten besteden, tijdens de uitvoering van het groepsplan, op een effectieve wijze de geplande onderwijstijd. Zij bieden, indien nodig, (groepjes) leerlingen

extra onderwijstijd aan. De leerkracht maakt effectief gebruik van alle ondersteuning die in de klas vanuit de schoolorganisatie geboden wordt. Leerkrachten houden tijdens de uitvoering van het groepsplan de voortgang bij en kunnen indien nodig het groepsplan tussentijds bijstellen. Leerkrachten geven tussentijds feedback aan leerlingen.

In overleg met de groepsleerkracht worden klassenbezoeken gepland. Dit om zicht te krijgen op, en/of de leerkrachten te begeleiden bij, het doelgericht uitvoeren van het groepsplan en bij het afstemmen van hun instructie, aanbod, onderwijstijd en klassenmanagement op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

2.3 Groeps-specifieke aanpak en ondersteuning

2.3.1 Groep 1 en 2

Jongste en oudste kleuters kunnen in dezelfde klas zitten, of bij een groot aantal worden gesplitst in twee aparte groepen. De jongste kleuters krijgen alle ruimte om zich in eigen tempo te ontwikkelen. De nadruk in het onderwijs ligt op het wennen aan het naar school gaan, je veilig voelen en zelfvertrouwen krijgen. Tevens neemt taalverwerving,-begrip en -gebruik een prominente plaats in. Ook bij de oudste kleuters zijn dit de speerpunten. Toch wordt hier al veel gericht gewerkt aan de voorwaarden voor de overgang naar groep 3 en heeft de leerkracht een meer sturende rol. Uitgangspunt in beide groepen is het ontwikkelend leren.

Bij binnenkomst in de kleutergroep wordt een inlichtingenlijst afgenomen, waardoor het onderwijs beter bij de behoeftes van het kind kan aansluiten. In de toekomst zal hier ook de informatie vanuit de peuterspeelzaal voor worden gebruikt.

We werken in de kleutergroepen aan de hand van thema's. De methode Alles -in-1 zorgt voor overkoepelende thema's die schoolbreed worden gevolgd. Om inhoud aan die thema's te geven worden de voorlopers van de latere methodes gebruikt. Dit zijn Schatkist & WIG, de Letterflat en Rekenatoren. In 2019 is gestart met beredeneerd aanbod, mede vormgegeven vanuit het RPCZ.

De ontwikkeling van de kleuters wordt gevolgd aan de hand van de KIIK-lijst. Twee keer per jaar wordt de Cito: **Taal en Rekenen voor kleuters** afgenomen en er wordt een checklist voor de taalontwikkeling ingevuld. Daarnaast wordt het fonemisch bewustzijn en de letterkennis getoetst. (Zie voor verdere informatie hierover het Protocol leesproblemen en dyslexie en de stappenplannen in bijlage 9)

Wanneer naar aanleiding van bovenstaande observaties, toetsen en gesprekken, zorgen bestaan over de voortgang in de ontwikkeling bij één of meer gebieden, dan wordt het kind op desbetreffende onderdelen nader getoetst/ bekeken. Dit kan aan de hand van de TAK en Utrechtse getal- en begripstoets. Maar ook suggesties uit de methodes, observeren tijdens het werken met ontwikkelingsmateriaal zoals 'Moet je luisteren' en 'Telspel' en observaties gericht op sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling.

Drie keer per jaar worden alle leerlingen besproken in de groepsbespreking.

Ook kunnen de leerlingen ingebracht worden in de leerlingbespreking wanneer grotere zorg omtrent hun ontwikkeling bestaat (zie verder hoofdstuk 3; de zorgstructuur). Wanneer een leerling extra begeleiding nodig heeft, blijft het kind in de klas, en zal die begeleiding zoveel mogelijk door de eigen leerkracht uitgevoerd worden. In de groepsplannen voor taal en rekenen gerelateerd aan

de Kijk! beschrijft de leerkracht voor de hele groep het onderwijsaanbod, doelen per (sub)groep, en daaraan gekoppeld de organisatie. Ook de sociaal-emotionele ontwikkeling wordt in een groepsplan doordacht.

Opgemerkt moet nog worden dat kleuters zich nog heel grillig kunnen ontwikkelen en opeens grote sprongen kunnen nemen. Bij het beoordelen van de toetsen en de ontwikkeling houden we dat altijd in ons achterhoofd.

2.3.2 Groep 3

Voor de meeste leerlingen verandert het schoolse leven nu toch behoorlijk. Veel kinderen verheugen zich enorm en verwachten veel van groep 3, anderen vinden het toch ook wel heel spannend. Zoals door veel ouders wordt gezegd, begint het nu pas echt! Leren lezen, rekenen en schrijven.

Lezen

Een kleine groep leerlingen kan dit al een beetje in groep 2. Wanneer kinderen uitdaging zoeken in het leren lezen, dan krijgen zij de mogelijkheid om zich daar verder in te ontwikkelen.

Veilig Leren Lezen is de leesmethode voor het technische lezen. Vanaf het schooljaar 2017-2018 is gestart met de nieuwste methode van 'Veilig Leren Lezen' de Kim-versie. Vanaf kern 2 werken de kinderen in verschillende instructiegroepen. Deze methode sluit nog beter aan bij de ontwikkeling van de kinderen. Kinderen die al kunnen lezen, hoeven daardoor niet het hele leesproces van vooraf aan te beginnen. Wel werken alle kinderen rond hetzelfde woord en wordt er gezamenlijk gestart. De methode bestaat uit 12 leeskernen, die allemaal worden afgesloten met een toets. Daarnaast wordt er minimaal drie keer per jaar een leestoets afgenomen.

Maand	Streefdoel goede lezer (1 ^e cat.)	Instructiedoel (2 ^e cat.)	Minimumdoel zwakke lezer (3 ^e cat.)
December	M3	-	-
Maart	E3	M3	-
Juni	M4	E3	M3

De leesontwikkeling van de kinderen wordt nauwgezet gevolgd. Vanuit groep 2 zijn de zorg/risicoleerlingen aangegeven. Deze groep kinderen wordt al vanaf het begin van het schooljaar opgenomen in het groepsplan en er worden extra activiteiten in de klas uitgevoerd. Vervolgens zijn er verspreid over het jaar vier meetmomenten. Na elk meetmoment wordt de groep zorg/risicoleerlingen geëvalueerd en worden nieuwe interventies besproken. Deze interventies worden opgenomen in het groepsplan (zie bijlage 8).

Het kan zijn dat de hulp van de remedial teacher wordt ingeschakeld. Ouders worden dan altijd ingelicht. Soms wordt tevens een beroep op hen gedaan om ook thuis extra met hun kind te lezen.

Rekenen

Voor het rekenen wordt de methode 'Wereld in Getallen' gevolgd. Deze interactieve methode bestaat uit 8 blokken van vijf weken. Elk blok wordt afgesloten met een genormeerde toets, zodat de leerkracht de ontwikkeling goed in de gaten kan houden. De methode biedt differentiatie aan

d.m.v. het gebruik en aanbieden van verschillende oplossingsstrategieën, tempo en niveau. Kinderen kunnen onderverdeeld worden op drie niveau: de 2 steraanpak is voor kinderen die zich op het 'normale' niveau ontwikkelen. Kinderen op 1 ster niveau werken in het bijwerkboek. Zij krijgen de minimale leerstof aangereikt. Dan is er nog de 3- ster aanpak voor de kinderen die meer uitdaging nodig hebben. Dit zijn geen statische niveaus. Na iedere toets wordt afgewogen welke niveau het beste aansluit bij het ontwikkelingsniveau van de leerling. Na de toets is er tijd voor herhalings- en verrijkingsstof. Deze stof kan ook aan het einde van de lessen door leerlingen worden gemaakt. Verder wordt er gewerkt in de Stenvert rekenblokken, Tafelboeken, het computerprogramma Rekensom en allerlei rekenspelletjes. Belangrijke signaleringsmiddelen zijn dus naast het schriftelijke werk, observaties van de leerkracht en de toetsen.

Kinderen die dat aankunnen, mogen na een korte instructie aan het werk. Wanneer blijkt dat een leerling meer instructie nodig heeft, kan deze tijdens de verlengde instructie door de eigen leerkracht worden gegeven. Wanneer dat niet toereikend is, kan de remedial teacher worden ingeschakeld. Wordt er geregeld extra hulp gegeven n.a.v. bijvoorbeeld onvoldoende toetsen dan wordt dit vermeld in het groepsplan. Zo blijft voor iedereen inzichtelijk op welke manier de leerling in de groep al extra is geholpen. Er is een rekenprotocol aanwezig.

Spelling

Taal actief 4 is de methode voor spelling, maar deze vangt pas aan in groep 4. Daarom werken de kinderen van groep 3 met Woordbouw Nieuw. In groep 3 worden twee blokken doorgewerkt. Elk blok bestaat uit 8 reeksen van 5 lessen. Na de vierde les volgt een controledictee. Na elk blok een blokdictee, ook wel ISO dictee genoemd. Spellen en stellen zijn in de methode geïntegreerd. Het is belangrijk dat de leerling zich schriftelijk juist leert uitdrukken en er is een nauwe band met het lezen en schrijven.

De methode gaat uit van een basispakket van (veel gebruikte) woorden die door alle kinderen beheerst zou moeten worden. De nadruk ligt niet alleen op de juiste schrijfwijze, ook de betekenis van het woord is belangrijk. Voor meer taalvaardige kinderen is er een uitbreidingspakket. In les 1, 2 en 3 wordt instructie gegeven met inoefening, les 4 bestaat uit het controledictee en les 5 geeft ruimte voor toepassing en is bedoeld voor extra hulp en herhaling. De controle dictees worden genoteerd op speciale formulieren, waarmee de leerkracht meteen een totaal overzicht heeft van de ontwikkeling van de leerlingen. Bij blok-/ ISO dictees zijn ook minimum- en instructiedoelen aangegeven. Leerlingen die de minimumdoelen niet halen worden nauwlettend in de gaten gehouden en krijgen in de eerste plaats extra ondersteuning in de klas. Daarnaast/ daarna kunnen zij in aanmerking komen voor de remedial teaching. (zie ook het rekenen)

Motoriek

De schrijfmethode heet 'Pennenstreken' letterversie. Deze methode sluit aan bij de leesmethode VLL. De letters die worden aangeboden, volgen de letters die geleerd worden bij de leesmethode. De leerlingen leren de letters eerst los te schrijven, daarna wordt begonnen met het verbonden schrift. De schrijfrichting (beweging van de letter van begin tot eind) staat voorop. Bij elke les wordt ook extra oefenstof gegeven voor de snelle schrijver. Ook is er een speciaal oefenboekje waarin extra leerstof is voor leerlingen die moeite met het schrijven hebben. Aan de hand van letterdictees wordt getoetst of de leerling de letter correct kan schrijven.

2.3.3 Groep 4 t/m 8

Lezen

Na de methode VLL gaan de kinderen vanaf groep 4 aan de slag met Estafette Nieuw. Het is een methode voor technisch lezen, dat zich naast het goed lezen, richt op vlot en vloeiend lezen. De kinderen worden op niveau ingedeeld in aanpak 1, 2 of 3. Aanpak 3 gaat na een korte instructie zelfstandig aan het werk. Aanpak 1 en 2 onder begeleiding van de leerkracht. Vooral in de bovenbouw wordt nu veel meer tijd aan technisch lezen besteed. Technisch lezen is een belangrijke basisvoorwaarde om tot goed begrip te komen.

De leesontwikkeling wordt gevolgd aan de hand van het Protocol Leesproblemen en Dyslexie. Dit betekent dat de leesontwikkeling op vier meetmomenten kan worden getoetst en dat in de periode daartussen interventies worden uitgevoerd door de leerkracht die in het groepsplan/ individuele handelingsplan worden bijgehouden. Ook hier kan de remedial teacher worden ingeschakeld.

Vanaf groep 4 wordt er tweemaal met de Cito AVI 2018 en met de Cito DMT 2018 getoetst. Als school kiezen wij er voor de oude AVI-toetsen in te zetten in november. Kinderen die de norm niet halen of erg minder vooruitgang boeken, worden verder bekeken. Hieruit kan volgen dat het kind bij Estafette in een andere aanpak-groep terecht komt, een periode extra leest in of buiten de klas, extra lees oefening meekrijgt voor thuis. Alle dit soort extra acties worden beschreven in het groepsplan.

Ook wordt vanaf groep 4 met de methode 'Leeslink' gestart. Dit is een up-to-date methode. Elke week worden de teksten via de website gedownload. Ze gaan over onderwerpen die op dat moment in de media een rol spelen. Dit zorgt ervoor dat de kinderen meer betrokken zijn. De teksten worden op meerdere niveaus (gekoppeld aan de groepen) aangeboden en zorgen ook voor interactieve en coöperatieve opdrachten. Elke zeven lessen wordt een bloktoets aangeboden. Doordat de teksten op verschillende niveaus worden aangeboden, is het mogelijk zwakke en sterke lezers/ begrip lezers een tekst op competentieniveau aan te bieden. Tevens wordt de methodiek van Close reading gehanteerd bij het lezen en begrip van teksten.

Tijdens het schooljaar wordt de Cito Begrip lezen afgenomen. Voor remediëring zijn de Cito hulpboeken aanwezig.

Taal & spelling

In het schooljaar 2012-2013 is gestart met de nieuwste methode van Taal actief (4) voor taal en spelling. Een bestaat uit 8 thema's. Volgens een vaste structuur komen steeds woordenschat, spreken en luisteren, schrijven en taal verkennen aan bod. Na een gezamenlijke instructie en 'even proberen' maken leerlingen oefeningen op twee niveaus, aansluitend bij hun competentieniveau.

Ieder thema sluit af met een toets, waarna een week lang ruimte is voor herhaling en verrijking. Twee keer per jaar wordt de Cito Spelling afgenomen. In groep 7 & 8 bevat dit ook het onderdeel werkwoordspelling. Voor de werkwoordspelling worden aanvullende materialen gebruikt om de stappende de leerlingen moeten volgen, goed onder de knie te krijgen.

Schrijven

Zie ook groep 3. In groep 4 wordt de nadruk gelegd op het leren van de hoofdletters. Dit gebeurt altijd in combinatie met een verbinding aan een volgende letter, zodat de leerling de hoofdletter meteen in zijn gewone werk kan toepassen. In groep 5 ligt de nadruk op automatiseren en herhalen. Bij groep 6 t/m 8 op tempo schrijven en reflectie eigen werk.

Rekenen

De wijze waarop het rekenonderwijs aan de orde komt in groep 3 geldt ook voor groep 4 t/m 8.

Sociaal emotionele ontwikkeling

Wij zijn een KiVa school en gebruiken voor de sociaal emotionele ontwikkeling in de eerste plaats de methode van KiVa. KiVa is opgebouwd rond 10 thema's. Binnen het thema worden verschillende activiteiten aangeboden. Als leerkracht maak je hier een keuze uit, aansluitend bij wat jouw klas op dat moment nodig heeft. De hele school volgt tegelijkertijd hetzelfde thema. Twee keer per jaar wordt de monitor afgenomen. De kinderen vullen dan digitaal een vragenlijst in. Als school krijg je vervolgens een duidelijk beeld van de plaats van alle leerlingen in de groep. Dit geeft handvatten voor het onderwijs.

Daarnaast worden aanvullend onderwerpen en activiteiten uit de methode Trefwoord gebruikt. Om de gehele sociaal-emotionele ontwikkeling te kunnen volgen wordt Zien vanaf groep 3 ingevuld door de leerkrachten. In groep 1 en 2 wordt de ontwikkeling ook middels de KIIK! gevolgd. Aan de hand van de uitkomsten van de volgsystemen wordt een groepsplan sociaal emotionele ontwikkeling opgesteld.

Wanneer er sprake is van 'pestproblematiek' wordt het KiVa protocol gevolgd. Wij hopen dat dit zelden nodig is en zetten vooral in op een Veilige School, waar we preventief kinderen leren voor elkaar op te komen, voor elkaar te zorgen en sociaal vaardig te zijn.

Op school zijn is een vertrouwenspersoons/ sociale veiligheidscoördinator aanwezig en er is een Kiva team.

Creatieve vakken en zaakvakken en bewegingsonderwijs

Alhoewel deze vakken niet via methode-onafhankelijke toetsen worden gevolgd, vormen ze een belangrijk aandachtspunt in ons onderwijs. Via observaties tijdens deze vakken wordt informatie verkregen over hoe kinderen zich uiten, voelen, denken en begrijpen. Het onder de knie krijgen van lezen, taal, rekenen, spelling, schrijven en de motoriek is onder meer nodig voor de ontwikkeling van de zaakvakken en creatieve vakken.

Daarom willen we ook benadrukken dat niet alleen naar de toetsgegevens wordt gekeken, maar naar de totale ontwikkeling van het kind.

Hoofdstuk 3 Zorgstructuur en individuele zorg

3.1 Zorgstructuur Samenspel

*Met ouders bespreken

Wanneer de leerkracht merkt dat de ontwikkeling van een kind niet verloopt zoals verwacht wordt, dan wordt het zorgtraject in werking gezet. De bedoeling van dat traject is, uit te vinden waar de problemen zich precies voordoen en wat de oorzaken hiervan zijn om daar vervolgens oplossingen voor te vinden, zodat het kind zich verder ontwikkelt. De ouders worden daar zoveel mogelijk bij betrokken. Uitgangspunt daarbij is **al het mogelijke te doen, binnen de mogelijkheden en grenzen van de leerkrachten en de schoolorganisatie**. Toch zal het soms uiteindelijk noodzakelijk zijn, dat een kind wordt doorverwezen naar het samenwerkingsverband Kind op 1. Een uitkomst van de gesprekken en onderzoeken kan zijn om het kind op een speciale school voor basisonderwijs te plaatsen. Uiteraard gebeurt dit uiterst nauwkeurig en in overleg met de ouders. Een goed zorgtraject, het tijdig signaleren van problemen kan eraan bijdragen dat het niet zover hoeft te komen. Daarnaast stimuleert de overheid om leerlingen zoveel mogelijk binnen de eigen basisschool op te vangen.

Signalering

Deze eerste stap van het zorgtraject vindt voornamelijk plaats door de leerkracht en staat beschreven in het vorige hoofdstuk. Alle signaleringsgegevens komen uiteindelijk terecht op een groepsoverzicht. Aan de hand van dit overzicht worden alle leerlingen één voor één besproken tijdens de **groeps-/voortgangsbespreking**. Hierbij is altijd de intern begeleider en de leerkracht(en) van de betreffende groep aanwezig en eventueel de directeur. De intern begeleider maakt een verslag van de bespreking.

3.2 Leerlingbespreking/ diagnose

Tijdens de groepsbespreking kan het voorkomen dat de leerkracht of de IB-er een probleem signaleren bij een kind waarbij de zorg die tot nu toe geboden werd in de groep, niet voldoende is gebleken. Ook tijdens het werken in de groep kan het gebeuren dat een leerkracht zorgen heeft om een kind. Dit kan gaan om problemen met het voldoende beheersen van de stof. Ook sociaal-emotionele of gedragsproblemen kunnen zorg geven. Wanneer de ontwikkeling hapert of stagneert, maar niet meteen duidelijk is wat het probleem is, de oorzaken zijn of de oplossing is, kan de leerling worden aangemeld voor de leerlingbespreking.

Voorafgaand aan deze leerlingbespreking zal de leerkracht contact opnemen met de ouders. Dit om de zorgen te delen, de mening van de ouders over het probleem te horen en de ouders te informeren over de stappen die gezet zullen worden. Tevens zal een gesprek worden gevoerd met de leerling.

De leerlingbesprekingen zijn vier keer per jaar gepland, ongeveer om de acht weken. Een leerling kan ook tussentijds en dus niet vanuit de voortgangs-/ groepsbespreking worden aangemeld. Wordt een leerling aangemeld, dan wordt door de leerkracht een leerlingbesprekingsformulier of het groeidocument (zie bijlage 4a en 4b) ingevuld. Op dit formulier worden zoveel mogelijk gegevens, eventueel uit extra onderzoek, over de leerling verzameld. Hierbij wordt gekeken naar de sterke kanten van de leerling en hoe deze kunnen worden ingezet bij het werken aan het ontstane probleem. Ook eventuele belemmeringen worden hierin meegenomen. Ook wordt gekeken naar de leerkracht en de groep. Zijn er sterke of zwakke punten die van invloed kunnen zijn op de situatie dan kunnen daar misschien acties uit voortvloeien. Bij de leerlingbespreking zijn in ieder geval aanwezig de leerkracht, directeur, intern begeleider en eventueel de vorige of volgende leerkracht.

De leerlingbespreking kan resulteren in een aanpassing van het groepsplan, het opstellen van een OPP of een HGPD- bespreking. In een speciaal hiervoor ontworpen formulier wordt verslag gelegd van deze bespreking. Na deze bespreking zal de leerkracht de ouders van de uitkomst op de hoogte stellen en hen de verdere stappen in de begeleiding van hun kind uitleggen. Van alle besprekingen en formulieren wordt een verslag gemaakt, dat digitaal wordt bewaard.

3.3 HGPD

Handelingsgerichte procesdiagnostiek (voortaan HGPD) is een werkwijze waarbij de leerkracht op een snelle en positieve manier tot handelingsadviezen komt. In gesprekken worden de zorgen in kaart gebracht, maar vooral ook de mogelijkheden en positieve kanten van de leerling belicht. Daarbij gaat het naast deze kindkenmerken ook om de omgevingskenmerken binnen en buiten de school

De HGPD - bespreking wordt in ieder geval gevoerd door een orthopedagoog/ ortho-psycholoog van de onderwijsbegeleidingsdienst, de leerkracht en de intern begeleider, maar ook ouders kunnen bij de gesprekken worden uitgenodigd.

Het HGPD- gesprek resulteert altijd in concrete afspraken voor de komende periode en adviezen waarmee de leerkracht de volgende dag in de klas direct aan de slag kan. Diagnostiek in de vorm van individueel (psychologisch) onderzoek kan ook als één van de afspraken uit het HGPD- gesprek voortvloeien.

HGPD is gericht op het sterker maken van de leerkracht in het omgaan met soortgelijke problemen. Daardoor heeft HGPD een preventieve werking. Van de HGPD bespreking wordt een verslag gemaakt op het HGPD formulier (bijlage 3) en wordt naar de ouders gemaild.

De kracht van HGPD

- de rol van de leerkracht als begeleider van het kind staat centraal
- het doel is om morgen met hulp en advies aan de slag te kunnen
- de zorgen om het kind worden besproken, maar de sterke en positieve kanten staan centraal in de advisering
- de HGPD- werkwijze vergroot de competenties van de leerkracht

3.4 Externe deskundigen

3.4.1 Samenwerkingsverband Kind op 1

Vanaf 1 augustus 2014 kunnen er geen rugzakken (Lgf) meer worden aangevraagd, maar arrangementen. Als school kan een arrangement voor een leerling worden aangevraagd bij het loket van het samenwerkingsverband Kind op 1. Sinds 2017 maakt onze school deel uit van het samenwerkingsverband Kind op 1. Dit samenwerkingsverband heeft de taak passend onderwijs te organiseren voor leerlingen in het primair onderwijs in de Oosterschelderegio en Walcheren. Bovendien bestaat de samenwerking uit drie instituten die voorheen WSNS, REC 3 en REC 4 werden genoemd. D

Aanmeldprocedure samenwerkingsverband Kind op 1

Wanneer de problemen niet goed te duiden zijn of niet voldoende deskundigheid aanwezig is op school om de leerling te kunnen helpen, de basisondersteuning (zie beschrijving zorg op school) niet toereikend is, kan het Samenwerkingsverband Kind op 1 via het Loket ingeschakeld worden (na overleg met de consultatiebegeleider en ouders). Ouders worden hier nauw bij betrokken. Er is geen vast stappenplan voordat je een arrangement kunt aanvragen. Op het moment dat school denkt dat een arrangement gerechtvaardigd is, kan tot aanvraag overgegaan worden. Het Loket gaat er vanuit dat school dit besluit zorgvuldig neemt, er een deugdelijk voortraject heeft plaatsgevonden en eigen mogelijkheden zijn benut (gesprekken ouders, leerling, begeleiding leerkracht, aanpassing leerstof). Iedere school heeft een trajectbegeleider. Na inschakeling van de trajectbegeleider wordt een gesprek gearrangeerd met leerkracht, IB-er en ouders. De trajectbegeleider heeft aan het eind van dit gesprek duidelijk zicht op de zorgvraag is, wat stimulerende/ beschermende factoren/ mogelijkheden/ onderwijsbehoeften en voortraject is. Ook zal er gepast contact zijn met de leerling. De trajectbegeleider maakt een verslag, dit verslag gaat samen met het dossier naar het Loket.

Het loket:

Loket Kind op 1 regelt de arrangementen voor de leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. In het Loket werken deskundigen met ervaring in het handelingsgericht begeleiden. Zij kennen veel scholen en zij hebben goed zicht op ondersteuningsmogelijkheden. Het Loket bestaat uit vertegenwoordigers van SBO, voorheen REC 3 en 4 en een orthopedagoog.

- 1) In het Loket wordt de aanvraag gewogen: valt het inderdaad onder de extra ondersteuning?
- 2) Het arrangement (aanbod) wordt bepaald en er wordt afgesproken wie het gaat uitvoeren.
- 3) Binnen 8 werkweken gaat het arrangement van start.

Het loket bepaalt de toekenning en de inhoud van het arrangement. Dit staat niet meer zoals bij de rugzak vast in uren/ vast geldbedrag. De leerling/ school krijgt wat het nodig heeft (volgens Loket). Kind op 1 kan specialistisch onderzoek laten verrichten en tijdelijk specialistische hulp bieden op onze school. Het doel van de begeleiding is dat het kind op verantwoorde wijze op de basisschool kan worden opgevangen.

Voor elk kind met een arrangement moet een OPP worden opgesteld. Dat moet binnen 6 weken na toekenning gebeurd zijn. Op onze school doet de IB-er dit, in samenspraak met de leerkrachten (en kind)

3.4.2 Rec 1 en Rec 2

Voor Rec 1 en Rec 2 gelden aparte procedures . Ook hier kunnen arrangementen worden aangevraagd .

Rec 1: visueel gehandicapte kinderen (voor hen geldt een aparte regeling)

Rec 2: dove en slechthorende kinderen en kinderen met een ernstige spraak-
/taalmoeilijkheden

Auris:

Nieuwe leerlingen na 01-08-2014. Deze leerlingen hebben/ krijgen een licht/ medium/ intensief arrangement.

- Leerlingen met een intensief arrangement worden geplaatst op een school voor speciaal onderwijs.
- Leerlingen met een Medium arrangement. *Op onderdelen is het curriculum aangepast. Wekelijkse instructie/ begeleiding, speciale lessen in kleine groepjes. Speciale ondersteunende materialen.* Afspraken worden vastgelegd in het OPP. Beschikking is voor maximaal 2 jaar. Inzet van de AB is 50-70 uur op
- Leerling met een licht arrangement: *Leerlingen volgen het reguliere curriculum, voor specifieke vakken aanpassing in instructie/ begeleiding. Gebruik maken van ondersteunende materialen.* Afspraken worden vastgelegd in het OPP. Beschikking is voor maximaal 1 jaar. Inzet van de AB is 30-50 uur op jaarbasis.

3.4.3 Consultatieteam/ ZAT

Wanneer de problemen op het sociaal- emotionele vlak liggen en de school heeft hulp en/of advies nodig, dan kan de leerling besproken worden in het consultatieteam/ZAT. Dit team bestaat uit een aantal intern begeleiders, een jeugdarts, een maatschappelijk werkster, een hulpverlener van Juvent, een afgevaardigde van de politie en CJG, BSO en een orthopedagoge van het RPCZ. Het doel van het consultatieteam is sociaal-emotionele problematiek effectiever en efficiënter aan te pakken. Een leerling mag pas besproken worden in dit team als de ouders schriftelijk toestemming hebben gegeven. Doordat de lijnen korter zijn, kan er vaak eerder aan oplossingen worden gewerkt.

3.5 Remedial Teacher

Een leerling wordt aangemeld voor remedial teaching (rt) vanuit de groeps- en/ of leerlingbespreking. Wanneer een leerling rt krijgt wordt meestal een handelingsplan gemaakt. De rt-er maakt het handelingsplan zoveel mogelijk in overleg met de leerkracht. Vaak wordt een deel van de rt buiten de klas uitgevoerd, met een taak voor thuis. Doel van de rt is dat de leerling zoveel mogelijk het lesprogramma van de klas volgt, zodat daarin geen grotere achterstand komt. Tijdens de rt wordt gewerkt aan hiaten van de leerling. Ouders moeten altijd toestemming geven voor rt en mogen het HP inzien. Ook krijgen ouders structureel de gelegenheid twee keer per jaar tijdens de rapportbespreking een gesprek aan te vragen met de rt-er over de voortgang van hun kind. Dit kan ook buiten de rapportbesprekingen om.

3.6 Intern Begeleider

De intern begeleider (ib-er) voert de organisatorische taken uit van de leerlingenzorg. De ib-er zorgt dat de zorg goed verloopt, bewaakt de kwaliteit van de zorg, is initiator voor innovaties, heeft overleg met de directie en onderhoudt de externe contacten. Het aantal externe contacten breidt zich steeds verder uit. Structureel bestaan de contacten uit het WSNS, de consultatiebegeleider,

het ZAT en het IB-netwerk. Het IB-netwerk bestaat uit een groep intern begeleiders van scholen uit de omgeving. Dit netwerk komt ongeveer zes keer per jaar samen om over inhoudelijke zaken informatie uit te wisselen en voor een deel uniformiteit te krijgen over de uitvoering van de zorg.

Taken van de Interne Begeleider:

- Coachen van leerkrachten
- Groepsplanbesprekingen
- Kijken in de klassen ivm groepsplannen
- Voorbereiden en leiden van de leerlingenbesprekingen;
- Notuleren tijdens de leerlingenbespreking;
- Voortgangsbesprekingen;
- Bespreken van de notulen van de leerlingenbesprekingen met de directeur;
- Gesprekken met ouders bij 'zorgleerlingen';
- Gesprekken met de externen begeleiders van de school;
- Aanwezig zijn bij de overleggen met externen, ouders en leerkrachten;
- Maken OPP;
- Dossier in orde maken voor aanvraag Loket Kind op 1;
- Dossier in orde maken voor onderzoeken;
- Opbrengsten verwerken OGW;
- Bijhouden van de vakliteratuur;
- Overleg met directeur (minimaal 2 keer per maand);
- Het volgen van nascholing;
- Vergaderingen bijwonen van het bovenschools IB-netwerk;
- Bijeenkomsten volgen Passend Onderwijs;
- Bijeenkomsten volgen Kind op 1;
- Bijeenkomsten volgen van Centrum Jeugd en gezin;

3.6 LeerlingVolgSysteem

Alle gegevens en vorderingen van de leerlingen worden vastgelegd in het LeerlingVolgSysteem (LVS). De gegevens worden momenteel verwerkt en opgeslagen in Parnassys. Dit systeem biedt de mogelijkheid om zowel van uit huis, als op school in te loggen en de gegevens van de kinderen bij te werken en raad te plegen. Ook kunnen hierin aantekeningen worden gemaakt over hun vorderingen, afspraken die zijn gemaakt of high-lights van gevoerde gesprekken. Op deze manier zijn alle leerkrachten op de hoogte van de ontwikkeling van de kinderen. Het op orde houden van het LVS is de taak van het hele team.

In de afgelopen jaren is uit allerlei onderzoek gebleken dat de prestaties in het basisonderwijs omhoog kunnen als we effectiever onderwijs geven. Gericht werken aan hoge opbrengsten betekent in de eerste plaats goed onderwijs. Dat wil zeggen onderwijs door competente leraren die effectief instructie geven, hun onderwijsdoelen, inhouden en didactiek kunnen afstemmen op verschillen tussen leerlingen en voortdurend - dus niet alleen bij de toets - reflecteren op het effect van hun lessen.

Opbrengstgericht werken heeft hoge verwachtingen van de kinderen en gaat uit van systematisch en doelgericht werken om de prestaties van alle leerlingen te verbeteren. Dat is van belang op alle niveaus binnen de school, dus niet alleen de leerkracht, maar ook het management team doet ertoe. Voor de leerkracht betekent doelgericht werken onder andere dat hij de doelen op groepsniveau formuleert en vertaalt naar een groepsplan. Op deze manier zijn de verschillen binnen de groep beter te hanteren. Er is een planmatige aanpak die gericht is op het verbeteren van leerresultaten. Dit betekent voor leerkrachten en leerlingen een continu verbeterproces. Onder opbrengstgerichtheid verstaan we het bewust, systematisch en cyclisch werken aan het streven naar maximale opbrengsten. Bij opbrengsten gaat het dan om:

- cognitieve resultaten van leerlingen;
- sociaal-emotionele resultaten;
- tevredenheid van leerlingen, ouders en vervolgonderwijs.

Binnen de school wordt op de volgende niveaus gewerkt:

- Leerling-niveau
- Groepsniveau
- Schoolniveau

Hiervoor gebruiken we het leerlingvolgsysteem ParnasSys.

4.1 Leerling-niveau

Om als school opbrengstgericht te werken op leerling-niveau moet de school beschikken over een goed toetsinstrument om de resultaten van leerlingen te volgen. De toetsen, zowel methode- als niet methodetoetsen, worden geanalyseerd om de hiaten op te sporen. Ontwikkelt de leerling zich overeenkomstig het verwachte uitstroomniveau en de leerrendementsverwachting per vakgebied? Zijn de gestelde doelen bereikt en welke leerwinst heeft de leerling behaald? Welke rol spelen kenmerken van de leerling, de kwaliteit van het onderwijs en het ondersteunend gedrag van de ouders?

Vervolgens wordt een actieplan opgesteld met meetbare doelen op basis van hoge verwachtingen voor leren en gedrag. Deze acties worden in het groepsplan gezet voor de komende periode.

De leerkrachten geven de leerlingen feedback op het product en het proces.

Opbrengstgericht werken en de lat hoger leggen stimuleert en motiveert de leerlingen.

4.2 Groepsniveau

Op groepsniveau is het belangrijk dat de leerkrachten goed zicht hebben op de capaciteiten van hun leerlingen, hun mogelijkheden en beperkingen.

Het gaat hier nadrukkelijk om de combinatie van zicht hebben op wat leerlingen kunnen en wat de leerkracht in deze groep zelf voor mogelijkheden heeft.

Per toets worden de scores in percentages weergegeven. Deze scores worden vergeleken met de scores/ percentages van deze toets in de twee vorige meetmomenten. Daarbij worden de volgende vragen gesteld:

- Hoe is de ontwikkeling van de scores op groepsniveau?
- Zijn er scores die opvallen?
- Zijn er verschuivingen te zien in de hoeveelheid leerlingen die een bepaald niveau gescoord hebben?
- Hoe kunnen deze verschillen verklaard worden?
- Wat valt op tijdens de analyse van de toetsen?
- Wat valt op als de methodetoetsen en toetsen uit het leerlingvolgsysteem met elkaar worden vergeleken?
- Wat valt op in de foutenanalyse?
- Is er uitval op een specifiek onderdeel?
- Welk aandeel heeft leerkracht, het handelen van de leerkracht is belangrijk.
- Wat is het onderwijsaanbod voor de komende periode?

Aan de hand van deze analyse past de leerkracht het onderwijsproces of de doelen aan. Op deze manier is er steeds feedback over de kwaliteit van het onderwijs.

4.3 Schoolniveau

Scholen die systematisch hun toetsgegevens analyseren en gebruiken hebben betere resultaten, blijkt uit onderzoek van de Inspectie

Op schoolniveau is opbrengstgericht werken goed zichtbaar in de planmatige aanpak met betrekking tot de onderwijsresultaten van de leerlingen op de school als geheel. Er wordt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures gebruikt voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen. Twee keer per jaar worden de resultaten op leerling- en groepsniveau besproken met de intern begeleider (IB-er).

Op schoolniveau worden de resultaten in het team besproken en vastgelegd. Aan de hand van de opbrengsten worden er streefdoelen gesteld voor de komende periode.

Opbrengstgericht werken en handelingsgericht werken sluiten goed bij elkaar aan en worden bewust en systematisch betrokken in de stappen die planmatig en cyclisch in de 1-zorgroute gezet worden.

Het beste uit leerlingen halen.

Hoofdstuk 5 Bronvermelding

Pameijer, N. B. (2008). *Handelingsgericht werken: een handreiking voor de interne begeleider*. Leuven: Acco .
Oosterschelderegio, v. P. (2014). *Ondersteuningsplan O3 schooljaar 2014-2015 versie 8*. Goes : vereniging Passend primair onderwijs Oosterschelderegio.

Aug/ Sept	Toets	Wanneer	Wie	Actie
	Beginsituatie vastleggen	sep	alle groepen	Groepsplannen aanpassen/ up-to-date maken.
Oktober	Startgesprekken	sep	alle groepen	In groep 4 t/m 8 gesprekken met leerlingen/ ouders Groep 1-3 gesprekken met ouders
	Toets	Wanneer	Wie	Actie
	Monitor KIVA	Hele maand	Groep 4-8	Digitale afname
	Kijk!	rond herfstvak	groep 1-2	Alleen basiskennmerken
November / December	ZIEN!	rond herfstvak	groep 3-8	Hele lijst- ingang via -groep: groepsplan maken op resultaten
	Toets	Wanneer	Wie	Actie
	Herfstsignalering	Na kern 3	Groep 3	Uitvallers interventies, groepsplannen aanpassen
	Cito DWT	Na de herfstvakantie	groep 4-8	Uitvallers interventie!
	Cito AVI	december- januari	groep 4-8	Groepsplannen aanpassen
	Kijk	december- januari	Groep 1-2	Groepsplannen aanpassen
Januari/ Februari	IEP-advieswijzer	november	Groep 8	Digitale afname
	Cito DWT kaart 1 (2)	december	groep 3	Uitvallers in GP
	Toets	Wanneer	Wie	Actie
	Toetsen Letterkennis & Fonemisch bewustzijn	januari	Groep 2	Ovnl klankbewustzijn en letterkennis in GP
	Cito Taal voor kleuters	januari	groep 1-2	C/D/E scores analyseren in GP
	Cito Rekenen voor kleuters	januari	groep 1-2	A+ Idem
	Cito Woordenschat	januari	gr 3 t/m 8	Idem
	Cito begrijpend lezen	januari	gr 8	Idem
	Cito begrijpend luisteren	jan/feb	gr 3 en 4	Eventueel, indien gewenst
	Cito begr. lezen 3.0	21 januari tot en met 8 februari	gr 4, 5, 6	Bij alle cito's: analyseren C,D,E scores en groepsplannen aanpassen.
	Cito Rekenen 3.0		gr 3 t/m 8	
	Cito Spelling 3.0		gr 3 t/m 8	
	Cito WW spelling		gr 3 t/m 8	
	Cito DWT		gr 3 t/m 8	
	Cito AVI		gr 3 t/m 5	Alleen dictees
	Cito Engels MEZ		(6,7,8)	
			groep 8	
Maart				
	Toets	Wanneer	Wie	Actie
	ZIEN!		groep 3-8	Welbevinden en betrokkenheid, bij lage score de hele lijst en bij kinderen in plan
Maart	DMT-AVI	maart	Zwakke lezers	Groepsplannen/ WPA aanpassen

April	Toets	Wanneer	Wie	Actie
	(deel) leesvaardigheden		zwakke lezers	GP/ IHP
	IEP (eindtoets)	16 en 17 april	groep 8	
Mei/ Juni	Toets	Wanneer	Wie	Actie
	Signaleringslijst protocol		Groep 1	Groep 1 in Groepsplan
	Toetsen Letterkennis B Fonemisch bewustzijn		Groep 2 Groep 1 & 2	GP om klankbewustzijn en letterkennis
	Cito Taal voor kleuters Cito Rekenen voor kleuters Kijk!	Juni	groep 1-2	
	Cito DWT Cito AVI Cito Begeleiders 3.0 Cito begrijpend luisteren Cito Woordenschat Cito Spelling 3.0 Cito spel werkwoorden Cito begeleiders	20 mei tot en met 7 juni	gr 3 t/m 8 gr 3 t/m 5 (6,7,8) gr 3 t/m 7 gr 3 en 4? gr 3 t/m 7 gr 3 t/m 7 groep 7? C, D, E Uu Groep 8 AI-toetsen	Bij alle Cito's analyseren C,D,E scores en groepsplannen aanpassen. facultatief
	Cito Rekenen 3.0	Juni	gr 3 t/m 7	
	Cito Engels MEZ	Mei/ juni	groep 7	
	Overdracht	voorlaatste week (week van 24 juni)	alle groepen	Groepsplannen voor komende jaar zijn deels gemaakt door huidige leerkracht. Overzicht onderwijsbehoeften bespreken

Bijlage 3 De Orthotheek

Lezen	Flitskaarten serie a	serie 1
	serie b	serie 2
	Map begeleiding van kinderen met leesproblemen- K. de Baar	
	CITO: Leestechniek & Leestempo nieuw	
	CITO: Begrijpend lezen / 3.0 t/m groep 6	
	CITO: Leeswoordenschat	
	ILO-map-RPCZ	
	AVI Toetspakket	
	CITO: Drie Minuten Test	
	Leeslijn :Wegboeken en leesboeken	
	De Klepel / EMT	
	Ello leestoets	
	Zoeklicht computerprogramma AVI 3	
	Leesweg plus 1 & 2 - CED groep	
	Computerprogramma Flits 1 en 3	
	Beeldwijs 2	
	Drietal	
	Klankwijs 1, 2, 3	
	Luister lezen:Joep met de pet= basisniveau Suus wil in bad= AVI 1 Pluk en Pluis= AVI 2	
	Speciale leesbegeleiding aanvankelijk lezen - Luc Koning	
	Speciale leesbegeleiding - Luc Koning	
	Leesmoeilijkheden- Sas/Wieringa	
	Begeleiding van kinderen met dyslexie- Jos Avontuur	
	Over Dyslexie-Anke Stavenga	
	24 leesaanpakken- Erik Billiaert	
	Over dyslexie (hulp gids voor ouders)- Tom Braams	
	Alle kinderen vlot leren lezen- Kees Vernooy	
	Nieuwe leesprotocollen groep 1/ 2, groep 3, groep 4, groep 5/ 8	
Spelling	Spelling in de lift - remediërend	
	CITO: Spelling / 3.0 t/m groep 6	
	Map begeleiding van kinderen met spellingsproblemen- K.de Baar	
	Computerprogramma:Spellinghulp module 1,2 en 3	
	PRAVOO-spelboek/map	
	PI-dictee	
	Zelfstandig Spellen-Paedologisch Instituut	
Taal	CITO-Taal voor kleuters	
	Een mond vol taal	
	Transparant	
	TAK	
	Taal nog actiever - RPCZ	
	Woorden leren woorden onderwijzen- Verhallen/ Verhallen	
	Het wonder van de taalverwerving- Goorhuis/ Brouwer	
Rekenen	Remelka A 1 t/m A8 en A11 t/m A14	
	CITO-ordenen	
	CITO-rekenen / 3.0 t/m groep6	
	Zeker Weten- P.Brandstra : sommen t/m 20	
	REBO-S.Gijsen:aanvankelijk rekenen	
	Splitsbakjes	
	MAB-materiaal	
	Rekenwijzer	

	Tempotoetsrekenen-Berghout
	Utrechtse Getal en Begriptoets
	Maatwerk rekenen -Erich / Gaalen/ Huitema Blauw, geel, rood, groen en oranje
	Protocol ERWD
Motorische problemen	Map schrijfproblemen- RPCZ
	Motorische Remedial Teaching map
	Map ruimtelijke ontwikkeling
	Ontwikkelingsmateriaal
	Schrijven zonder pen
Ontwikkeling jonge kind	Map KIJK - RPCZ Map Kijk & Doe
	LOK-toets fonemisch bewustzijn
	LOK-toets rekenvoorwaarden
	PRAVOOmap
Hoogbegaafd	SI-DI.Protocol signaleren/diagnosticeren hoogbegaafde leerlingen
	SI.Bel:signalering, identificatie begaafde leerlingen
Allerlei	Map:Pedagogisch Didactisch Onderzoek
	Map:Effect, resultaat gericht communiceren
	Curriculum schoolrijpheid deel 5, geheugentraining- Luc Koning
	Mappen Leer-en gedragsproblemen in het primair onderwijs met cd-rom
	Schitterend nieuwe brein-Nancy Andreasen
	Effectieve Instructie-Veenman
	Kinderen en Pesten- B.van der Meer
	Serie: Een zorg van school en thuis: Pesten, Faalangst, ADHD, Agressief gedrag, Autisme, Hoogbegaafdheid, depressief gedrag, stimuleren sociaal gedrag
	Werkhoudingsproblemen- Kaat Timmermans
	Meervoudige intelligentie - drie delen
	Coöperatief werken groot boek
	Kinderen leren denken - Meer/ Nuyens
	WinWin van ordeverstoring gedrag naar
	Coachkaarten junior
	Alles kidzzz
	Ontwrichte kinderen - W. de Jong
	Expliciete directe instructie - Hollingsworth
	Gedragsklapper - Samen positief bouwen aan positief gedrag - L. Jans, e.a.
	Arrangeer samen-TIB tools - S van Dijk
	Werk in uitvoering (executieve functies)
	Eerste hulp bij....- W. de Jong
	De communicatie koffer
	Een huis vol gevoelens en axen.
	faalangst: Teken je gesprek – Adinda de Vreede
ADHD	Zit Still-Theo Compennolle
	Hoe overleef ik ADHD
Autisme	Syndroom van Asperger-
	Voor alle duidelijkheid-Peter Vermeulen
	Ik ben speciaal- Peter Vermeulen
	De man en hond-
	Hoe overleef ik met Autisme
	Geef me de vijf- Colette de Bruin

Vakbladen:

- Balans Magazine
- Praxis
- Tijdschrift voor Remedial Teaching

Bijlage 4 Groeidocument

Groei-werkdocument document van
gemaakt naar het model van Sonja de Lange NTO effect.

Geboortedatum:	Groepsverloop:
Meisje	Groepsleerkracht(en):
Adres:	IB: Mariska Thorenaar
Gezinssamenstelling:	Schoolbegeleider: Marjoleen Franken
Nationaliteit: Nederlandse	Betrokken andere externen:

e vragen hebben de leerkracht en/of het kind en/of de ouders?

Datum bespreking:	Aanwezig:	Aanleiding + vraag	Doel bespreking

2. Overzicht: wat weten we al van deze situatie?

Datum:

Zet een datum voor bijgewerkte opmerkingen. Verouderde info die niet meer van toepassing is weghalen

<u>Het kind:</u> gedrag, sociaal-emotioneel functioneren (zoals naar binnen of buiten gericht gedrag, sociaal inzicht, sociale vaardigheden, omgaan met en uiten van emoties)		
<u>Stimulerend</u> +:	<u>Belemmerend</u> -:	<u>Aangrijpingspunten/Kansen</u> !:
<u>Het kind:</u> werkhouding en taakgedrag (zoals concentratie, zelfstandig werken, motivatie, plannen, keuzes maken, zelfverantwoordelijkheid)		
<u>Stimulerend</u> +:	<u>Belemmerend</u> -:	<u>Aangrijpingspunten/Kansen</u> !:
<u>Het kind:</u> cognitief functioneren en leerontwikkeling (zoals informatie uit methodegebonden toetsen, gegevens LVS, intelligentieniveau en –profiel)		
<u>Stimulerend</u> +:	<u>Belemmerend</u> -:	<u>Aangrijpingspunten/Kansen</u> !:
<u>Het kind:</u> creatieve, muzikale en beeldende ontwikkeling (zoals muzikaliteit, vaardigheden bij tekenen, handvaardigheid, toneel, creatief schrijven e.d.)		
<u>Stimulerend</u> +:	<u>Belemmerend</u> -:	<u>Aangrijpingspunten/Kansen</u> !:
<u>Het kind:</u> lichamelijk functioneren (zoals gehoor, visus, motoriek, lengte, gewicht, verzorging, medicatie)		

<u>Stimulerend</u> +: Prima	<u>Belemmerend</u> -:	<u>Aangrijpingspunten/Kansen</u> !:
<u>De leerkracht:</u> (zoals pedagogisch-didactische vaardigheden, klassenmanagement, communicatie en interactie)		
<u>Stimulerend</u> +:	<u>Belemmerend</u> -:	<u>Aangrijpingspunten/Kansen</u> !:
<u>De leeromgeving / de groep:</u> (zoals gedrag groepsgenoten, pedagogisch klimaat, methoden en leermiddelen, inrichting klas)		
<u>Stimulerend</u> +:	<u>Belemmerend</u> -:	<u>Aangrijpingspunten/Kansen</u> !:
<u>Gezin en ouders:</u> (zoals kenmerken gezin, cognitieve stimulering en verwachtingen, aandacht en steun, lichamelijke verzorging)		
<u>Stimulerend</u> +:	<u>Belemmerend</u> -:	<u>Aangrijpingspunten/Kansen</u> !:
3. Inzicht: hoe zou het komen dat de situatie nu zo is? Welke mogelijke verklaringen zijn er? Wat doet ertoe vanuit het kind, de ouders, de thuissituatie, de leerkracht en de groep? Hoe is de wisselwerking? Hoe ontstaat dit gedrag? Welke omstandigheden zijn erop van invloed? Welk gedrag van de leerkracht maakt dat het gedrag af- of juist toeneemt?		
Datum:		
(Voorlopig) verklarend beeld:		
Datum:		
(Voorlopig) verklarend beeld:		
Datum:		
(Voorlopig) verklarend beeld:		

4. Uitzicht: wat zijn de (voorlopige) onderwijsbehoeften van dit kind? Waar gaan we aan werken? Leg de relatie met je groepsoverzicht!
Datum:
<u>Matchen:</u> hoe sluit ik aan bij dit kind? Hoe leert dit kind het beste? (handreiking) Deze leerling heeft : instructie nodig die opdrachten, materialen of leeractiviteiten nodig die..... een leeromgeving nodig die..... feedback nodig die..... groepsgenoten nodig die.....

een leraar nodig die.....
 ouders nodig die.....
 overige.....

Stretchen:

Ontwikkelingsgebied:	Korte termijn doelen:	Dit 'vraagt' het kind aan ons: (vanuit het kind)

Datum:

Matchen: hoe sluit ik aan bij dit kind? Hoe leert dit kind het beste? (handreiking) wat moet er nog aangepast worden

Stretchen:

Ontwikkelingsgebied:	Korte termijn doelen:	Dit 'vraagt' het kind aan ons: (vanuit het kind)

5. Wat zijn de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht?

Waar wil jij als leerkracht vaardiger in worden, wat wil je weten en leren?

Datum:

Als leerkracht wil ik bereiken dat:

Zelf kan ik:

Verder heb ik nodig ter ondersteuning:

Kennis van

Vaardigheden om.....

Ondersteuning tijdens.....

Materialen waarmee.....

Collega's, een IB of directie die.....

"meer handen in de klas" in de vorm van

Ouders die.....

Overige.....

Datum:
Als leerkracht wil ik bereiken dat: Zelf kan ik: Verder heb ik nodig ter ondersteuning:
Datum:
Als leerkracht wil ik bereiken dat: Zelf kan ik: Verder heb ik nodig ter ondersteuning

<u>Afspraken en planning</u>
6. Wat spreken we af en plannen we? <i>Verwerk de consequenties voor het plannen en organiseren van het onderwijsaanbod ook in je groepsplan.</i> 7. Wat is het resultaat? <i>Verwerk de effecten van deze afspraken ook bij stimulerend en belemmerend in je groepsoverzicht.</i>

Wat gaan we doen?	Wie doet dat?	Wanneer? Gedurende?	Wat is het resultaat?
1.			
2.			
3.			

Bijlage 5 Kort formulier leerlingbespreking

Naam: _____	Toetsgegevens laatste afname Cito-Ivs:
Geboortedatum: _____	Rekenen: _____
Groep: _____ Groepsgrootte: _____ lln.	Begrijpend lezen: _____
Leerkracht: _____	Spelling: _____
	AVI-niveau: _____

Korte omschrijving van het kind (sociaal-emotioneel, gedrag, lichamelijk, gezinssituatie):
Algemeen:

Achtergrondinformatie:

Zijn er andere instanties ingeschakeld door ouders en/of school?
Zo ja, welke en wat hebben ze gedaan?

Wat is je concrete vraag aan collega's m.b.t. deze leerling?

Verhelderende informatie op vragen van collega's:

Suggesties, ideeën:

Afspraken:

Bijlage 6 Handelingsplan

Handelingsplan Ichthusschool Wolphaartsdijk			
Datum: Naam: Geb.datum:		Leeftijd: Groep: Leerkracht:	
Probleemgebied: Periode:			
Beschermende factoren: Belemmerende factoren:			
Onderwijsbehoeften: Een			
Genoemd in groepsplan: J			
Beginsituatie	Leerdoel met tussendoelen	Leerinhoud Methodiek	Organisatie

Bijlage 7 Groepsoverzicht

PEDAGOGISCH-DIDACTISCH GROEPSOVERZICHT groepen 1- 2

Schooljaar:	Fase 1: Waarnemen/signaleren			Fase 2: Begrijpen/analyseren	
Periode HGW – cyclus:	Toetsen: methodegebonden en LVS	Gegevens uit observaties en gesprekken met collega's, leerlingen en hun ouders. Informatie over het leerproces (wat kan kind wel/niet), concentratie, motivatie, taakaanpak, reactie van kind op aanpakken, sociale vaardigheden en dergelijke		Voor elk kind de handreiking: hoe leert deze kind zich? Wat heeft dit kind nodig om zich te kunnen ontwikkelen? Wat heeft het kind nodig om zich competent voelt, dat zijn inbreng er toe doet? Hoe gewaardeerd voelt? Wat heeft het kind nodig om zijn eigen 'aardigheden'?	
Groep:				Onderwijsbehoeften (OWB): alleen invullen als begeleiding nodig hebben op dat gebied!	
Leerkracht(en):				1. Doelen voor dit kind? 2. Wat heeft dit kind nodig om deze doelen te bereiken? (hulpzinnen instructie, opdrachten, activiteiten, leeromgeving, feedback, groepsgevoel, etc.)	
Namen van leerlingen	Toetsscores, analyses en conclusies	Positief en stimulerend.	Moeilijk en belemmerend.	Handreiking: hoe leert deze leerling het beste?	OWB Geletterdheid Taal

STAPPENPLAN GROEP 1

Stap 1	Intake	<i>Leerkracht a.d.h.v. intakelijsten. Risicoleerlingen aangeven.</i>
Stap 2	Interventieperiode 1	<i>Leerkracht, aandacht voor verhaalbegrip en boekorientatie. Administratie bij houden op interventiekaart.</i>
Stap 3	Meetmoment M1	<i>Cito Taal voor Kleuters Checklist</i>
Stap 4	Trajectbespreking en interventieperiode 2	<i>Leerkracht en intern begeleider bespreken toetsgegevens en stellen een interventieplan op. Administratie bij houden op interventiekaart.</i>
Stap 5	Meetmoment E1	<i>Cito Taal voor Kleuters Checklist Toets Fonemisch bewustzijn</i>
Stap 6	Trajectbespreking Interventieperiode 3	<i>Internbegeleider, leerkracht en toekomstig leerkracht bespreken de toetsgegevens en stellen een interventieplan op doorlopend in de volgende groep. Interventiekaart wordt bijgehouden</i>

STAPPENPLAN GROEP 2

Stap 1	Interventieperiode 1	<i>Leerkracht a.d.h.v.dossierbak met interventiekaarten, volgens afspraak na meetmoment 2 in groep 1. Extra aandacht voor tussendoelen 1,2 en 5</i>
Stap 2	Meetmoment M2	<i>Cito Taal voor kleuters Checklist Toets Fonemisch bewustzijn Letterkennistoets</i>
Stap 3	Trajectbespreking Interventieperiode 2	<i>Leerkracht en intern begeleider bespreken toetsgegevens en stellen een interventieplan op. Administratie bij houden op interventiekaart. Extra aandacht voor tussendoelen 1,2,5 en 6</i>
Stap 4	Meetmoment E2	<i>Cito Taal voor Kleuters Checklist Toets Fonemisch bewustzijn Letterkennistoets</i>
Stap 5	Trajectbespreking Interventieperiode 3	<i>Internbegeleider, leerkracht en toekomstig leerkracht bespreken de toetsgegevens en stellen een interventieplan op doorlopend in de volgende groep. Interventiekaart wordt bijgehouden.</i>

STAPPENPLAN VOOR GROEP 3

Stap 1	Aanvang	Beginsituatie	<i>Leerkracht a.d.h.v. dossierbak beginsituatie risicoleerlingen vaststellen. Groep indelen in verschillende instructieniveaus.</i>
Stap 2	Aug. – okt.	Interventieperiode 1	<i>Volgens interventieplan eind groep 2 Aandacht voor fonemisch bewustzijn, letterkennis</i>
Stap 3	Okt.	Meetmoment 1	<i>Herfstsignalering: -Grafementoets -Fonemendictee -Toets woorden lezen -Toets tekst lezen -Auditieve analyse, Audant -Auditieve synthese, Audisynt</i>
Stap 4	Okt. – febr.	Trajectbespreking en interventieperiode 2	<i>Leerkracht en intern begeleider bespreken toetsgegevens en stellen een interventieplan op/ bij. Administratie bijhouden op interventiekaart. Aandacht voor fonemisch bewustzijn, letterkennis en decoderen.</i>
Stap 5	Febr.	Meetmoment 2 (Alle letters zijn aangeboden)	<i>ELLO tussentoets CITO Grafementoets (DMT) CITO Fonementoets (SVS-1) DMT kaart 1 en 2 (eind feb.) CITO SVS-1 CITO LVS Woordenschat Auditieve analyse en synthese</i>
Stap 6	Febr. – mrt.	Voor zwakke lezers Trajectbespreking en interventieperiode 3	<i>Leerkracht en intern begeleider bespreken toetsgegevens en stellen een interventieplan op/ bij. Administratie bijhouden op interventiekaart. Aandacht volledige letterkennis en decodeersnelheid.</i>
Stap 7	Mrt.	Tussenmeting/ meetmoment 3 Alleen voor zwakke leerlingen <i>Snelheid en automatisering van de letterkennis en het decoderen.</i>	<i>Afhankelijk van probleem: Grafementoets Fonementoets Auditieve analyse / synthese PI-dictee ILO-kaarten</i>

Stap 8	Mrt.-mei	Alle kinderen Trajectbespreking en interventieperiode 4	<i>Leerkracht en intern begeleider bespreken toetsgegevens en stellen een interventieplan op/ bij. Administratie bijhouden op interventiekaart.</i>
Stap 9	Juni	Meetmoment 4	<i>DMT Kaart 1,2 en 3 ILO CITO Lezen met begrip CITO SVS Woordenschat TAK Voor zwakke leerlingen zie tussenmeting.</i>
Stap 10	Juni-Jul i	Trajectbespreking en interventieperiode 5	<i>Internbegeleider, leerkracht en toekomstig leerkracht bespreken de toetsgegevens en stellen een interventieplan op/ bij doorlopend in de volgende groep. Interventiekaart wordt bijgehouden.</i>

STAPPENPLAN VOOR GROEP 4

Stap 1	Aanvan g Groep 4	Beginsituatie	<i>Leerkracht a.d.h.v. dossierbak beginsituatie risicoleerlingen vaststellen. Groep indelen in verschillende instructieniveaus.</i>
Stap 2	Aug. –okt.	Interventieperiode 1	<i>Volgens interventieplan eind groep 2 Aandacht voor</i>
Stap 3	Okt.	Meetmoment 1	<i>. Herfstsignalering: DMT ILO-kaarten Zwakke lezers/ spellers zie tussenmeting groep 3</i>
Stap 4	Okt. –febr.	Trajectbespreking en interventieperiode 2	<i>Leerkracht en intern begeleider bespreken toetsgegevens en stellen een interventieplan op/ bij. Administratie bij houden op interventiekaart. Aandacht voor</i>
Stap 5	Jan - Febr.	Meetmoment 2 (Alle letters zijn aangeboden)	<i>CITO SVS-1 CITO begrijpend lezen Voor zwakke lezers DMT en zie tussenmeting groep 3</i>
Stap 6	Febr. – mrt.	Trajectbespreking en interventieperiode 3	<i>Leerkracht en intern begeleider bespreken toetsgegevens en stellen een interventieplan op/ bij. Administratie bij houden op interventiekaart. Aandacht</i>
Stap 7	Mrt.	Meetmoment 3 Alleen voor zwakke leerlingen	<i>ILO-kaarten (Cito-Woordenschattoets) Afhankelijk van probleem: DMT en .. PI-dictee en ...</i>
Stap 8	Mrt.-m ei	Trajectbespreking en interventieperiode 4	<i>Leerkracht en intern begeleider bespreken toetsgegevens en stellen een interventieplan op/ bij. Administratie bij houden op interventiekaart.</i>
Stap 9	Juni	Meetmoment 4	<i>DMT ILO-kaarten CITO Begrijpend lezen CITO SVS TAK-woordenschat</i>

Stap 10	Juni-Jul i	Zwakke leerlingen Trajectbespreking en interventieperiode 5	<i>In overleg</i> <i>Internbegeleider, leerkracht en toekomstig leerkracht bespreken de toetsgegevens en stellen een interventieplan op/ bij doorlopend in de volgende groep. Interventiekaart wordt bijgehouden.</i>
---------	---------------	---	--

Bijlage 10 Verslag oudergesprek

Datum:

Aanwezig:

Onderwerp:

Doel van het gesprek

Voorgeschiedenis

Verloop van het gesprek

Afspraken

Voor gezien
Handtekening

Handtekening

Bijlage 11 Plan Persoonlijke leerlijn / OPP
PLAN PERSOONLIJKE LEERLIJN

OP BASIS VAN OPP

Algemene gegevens:
Leerling:
Groep:
Geb. datum:
Versie nr.:
Datum:

Aanwezige informatie betreffende het cognitief functioneren	
Onderzoeksdatum	
Onderzoek afgenomen door	
IQ-gegevens	
Conclusie en bijzonderheden	
Uitstroomperspectief (*zie onderstaande schema's)	

	Protectieve factoren en risicofactoren	
	Protectief	Belemmerend
Cognitieve ontwikkeling		
Sociaal-emotionele ontwikkeling		
Medische ontwikkeling		
Lichamelijk functioneren (o.a. motoriek)		
Werkhoudingaspecten		
Invloeden vanuit thuis		
Leervoorwaarden		

Ontwikkelingsperspectief			
Theoretische leerrendementsverwachting Op de gebieden begrijpend lezen en rekenen .	IQ	Minimale opbrengst per jaar	
	55 – 60	3 dle's	
	60 – 75	5 dle's	
	75 – 90	7 dle's	Groep 3-6
	75 – 90	6 dle's	Groep 7/8
	91 – 120	7 dle's	Met soc-em problemen
	91 – 120	10 dle's	Zonder soc-em problemen
	>120	> 10 dle's	

* Tabel: indicatie voor relatie uitstroomniveau, intelligentieniveau en ontwikkelingsperspectief.

Uitstroomniveau	Intelligentieniveau	Indicatie ontwikkelingsperspectief Voor RW, TL, BL.
PRO	IQ 55-80	Eind niveau groep 5
LWOO	IQ 75-90	Eind niveau groep 6
LWOO	IQ 80-90 en specifieke stoornis (bv dyslexie, dyscalculie)	Eind niveau groep 6 voor het betreffende vakgebied
LWOO	IQ 90-120 en sociaal-emotionele problemen	Eind niveau groep 7

Ontwikkelingsperspectief en doelen uitgewerkt per vak en per leerjaar
Naam :
Vakgebied:
Start eigen leerlijn:
Wat is bekend? (toetsresultaten CITO – toetsresultaten methode).

Groep 1 / 2 :

Groep 3 :

Groep 4 :

Groep 5 :

Groep 6 :

Groep 7 :

Groep 8 :

Verwachte mogelijkheden tot extra begeleiding (bijv.: HGPD, RT, rugzak, begeleiding binnen de groep):
Verwacht ontwikkelingsperspectief:

Eind groep 8

* zie tabel.

Aanpak en door wie
(methode, computer, remediërende materialen).
Evaluatie
Groep 5:
Tussendoelen M5: dle ..

Toetsen met:

Tussendoelen E6: dle ..

Toetsen met:

Groep 6:
Tussendoelen M6: dle ..

Toetsen met:

Tussendoelen E6: dle ..

Toetsen met:

Groep 7:
Tussendoelen M7: dle ..

Toetsen met:

Tussendoelen E7: dle ..

Toetsen met:

dd.

Groep 8:
Tussendoelen M8: dle ..

Toetsen met:

Tussendoelen E8: dle ..

dd.

Toetsen met:		
Evaluatiemomenten: <i>(noteer behaalde doelen, bijstelling gewenst?).</i>		
Bijstelling:		

Datum:

Handtekening ouders:

Handtekening leerkracht/IB-er